

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 232/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., B., zastúpenej advokátkou JUDr. K. M., P., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Slovenským pozemkovým fondom B. - regionálnym odborom P. pod sp. zn. OPÚ-54-2004/2194-náhr.-P a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2007 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Slovenským pozemkovým fondom B. – regionálnym odborom P. (ďalej len „fond“) pod sp. zn. OPÚ-54-2004/2194-náhr.-P. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 30. augusta 2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že fond svojimi ponukami náhradných pozemkov zo 4. júla 2007 a zo 6. augusta 2007 vo veci navrátenia pozemkového vlastníctva sťažovateľke porušil označené základné právo. Sťažovateľka postupom podľa zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) požiadala o vydanie konkrétne označených pozemkov do vlastníctva. Právoplatnými rozhodnutiami Obvodného pozemkového úradu v P. z 28. septembra 2004 sp. zn. OPÚ-54-2004/2194-náhr.-P v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11 Sp 74/2004-19 zo 7. decembra 2004 a s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 SŽ-o-KS 36/2005 zo 7. júna 2006 bolo rozhodnuté, že sťažovateľka spĺňa zákonné podmienky na priznanie práva na náhradu za pozemok, ktorý je vo vlastníctve obce a ktorý jej preto nie je možné vrátiť in natura. Na základe tohto rozhodnutia jej bolo priznané právo na náhradu za tento pozemok s tým, že prevedený do jej vlastníctva bude iný pozemok vo vlastníctve štátu v primeranej bonite, pokiaľ možno v tej istej obci, ak s tým bude sťažovateľka súhlasiť, alebo sa jej poskytne finančná náhrada. Tak ako náhradný pozemok, aj prípadnú finančnú náhradu má sťažovateľke poskytnúť podľa jej výberu fond. Podľa názoru sťažovateľky nie je v súlade s čl. 20 ústavy skutočnosť, že obce nie sú povinnými osobami, ktoré by bolo možné zaviazať na vrátenie vlastníckeho práva pôvodnému vlastníkovi. Okrem toho finančná náhrada, ktorá bola sťažovateľke ponúknutá vo výške 8 964 Sk, je absolútne neprimeraná a nezodpovedá súčasnej trhovej hodnote nehnuteľnosti. Sťažovateľka trhovú hodnotu odhaduje na 784 350 Sk. Keďže s ponúknutou sumou finančnej náhrady nesúhlasila, oznámila fondu listom z 19. apríla 2007, že žiada o pridelenie náhradného pozemku, ktorý by z hľadiska lokality a veľkosti bol porovnateľný s jej pôvodným pozemkom. Fond listom zo 4. júla 2007 zaslal sťažovateľke ponuku náhradných pozemkov v obci B., avšak tieto sú kvalitou neporovnateľné s jej pôvodným pozemkom. Fond jej zároveň oznámil, že ak s ponukami nesúhlasí, môže byť pre ňu spracovaná ponuka náhradných pozemkov v iných obciach. Ústnym dopytom sťažovateľka zistila, že tento ponukový proces bude trvať až dovtedy, kým niektorú ponuku nebude akceptovať. S takýmto postupom nesúhlasila a to fondu oznámila listom z 11. júla 2007. Fond odpovedal listom zo 6. augusta 2007, z ktorého vyplýva, že bude hľadať vhodné pozemky až dovtedy, kým niektorú ponuku sťažovateľka

neprijme. Takýto stav veci je pre sťažovateľku neakceptovateľný vzhľadom na to, že má 72 rokov a že sa dá reálne predpokladať, že sa náhrady nedožije. Zákon v ustanoveniach § 4 a § 6 je nespravodlivý, nerešpektuje právo občana na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ústavy a jeho aplikácia znamená porušovanie tohto základného práva. Je však zároveň zrejmé, že súdy rozhodli podľa platného zákona a fond tiež rešpektuje pri svojom postupe platné právne predpisy. Za porušenie základného práva považuje sťažovateľka to, že jej vlastnícke právo nie je rešpektované a za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na základe zákona jej nie je poskytnutá primeraná náhrada, pričom je zrejmé, že jej poskytnutá ani nebude.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označeného článku ústavy postupom fondu, a to jeho ponukami náhradných pozemkov zo 4. júla 2007 a zo 6. augusta 2007. Požaduje tiež priznanie finančného zadosťučinenia v sume 784 350 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 24 656 Sk.

2. Z listu fondu sp. zn. 1940/2007 zo 4. júla 2007 označeného ako „Ponuka náhradných pozemkov v k. ú. B.“ vyplýva, že fond eviduje reštitučný nárok sťažovateľky za nepriznané vlastnícke právo k pozemkom v B., pričom tento nárok bol ocenený znaleckým posudkom na 8 964 Sk. Ponuka pozemkov v B. je obmedzená a zoznam ponúkaných pozemkov je uvedený v prílohe. Ide o neknihované parcely (cesty, návesy a jarky mimo zastavaného územia obce). Ak by táto ponuka nebola uspokojivá, ponúkajú sa aj pozemky v ďalších siedmich obciach, v ktorých je ponuka široká, a to tak v zastavanom území obcí, ako aj mimo zastavaného územia obcí.

3. Z listu fondu sp. zn. 2228/2007 zo 6. augusta 2007 vyplýva, že nie je možné poskytnúť sťažovateľke pozemky vo vlastníctve obce B., lebo obec v zmysle zákona nie je povinnou osobou. Rovnako nie je možné vyplatiť jej finančnú náhradu v inej sume, ako v tej, ktorá vyplýva zo znaleckého posudku.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z obsahu sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľka namieta nesúlad niektorých ustanovení zákona s čl. 20 ústavy. Tieto ustanovenia boli povinné aplikovať tak správne orgány, ako aj všeobecné súdy. Nápravu by preto bolo možné dosiahnuť iba tak, keby tieto ustanovenia zákona boli vyhlásené ústavným súdom za nesúladné s čl. 20 ústavy.

Z čl. 130 ods. 1 ústavy vyplýva, že návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov sú oprávnené podať iba subjekty tam uvedené (najmenej päťina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd, generálny prokurátor, verejný ochranca práv a Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky). To znamená, že sťažovateľka nie je legitimovaná takýto návrh podať, je teda osobou zjavne neoprávnenou.

Možno urobiť záver, že z hľadiska základnej námietky sťažovateľky bolo potrebné sťažnosť odmietnuť, lebo bola podaná osobou zjavne neoprávnenou.

Ak sťažovateľka nie je spokojná s ponukami, ktoré jej fond dal, a to či už s ponukami náhradných pozemkov, alebo s ponukou finančnej náhrady, nepochybne sa môže svojich práv domáhať v konaní pred všeobecným súdom. Doterajšími právoplatnými rozhodnutiami správnych orgánov a všeobecných súdov totiž nebolo vyriešené, na ktoré konkrétne pozemky by mala mať sťažovateľka nárok, ale ani výška sumy prípadného finančného odškodnenia.

Z pohľadu tohto argumentu nie je v právomoci ústavného súdu o veci konať a rozhodnúť. Ako to totiž vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov. V danom prípade z dôvodov už uvedených právomoc poskytnúť ochranu označenému základnému právu sťažovateľky vyplývajúcej z ústavy prináleží všeobecným súdom, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2007